

Entrevista Paolo Cognetti Reflexiona sobre l'amistat a 'Les vuit muntanyes', en què ressegueix les passes d'un nen que es fa amic d'un darrer muntanyenc

“Viure allunyats de la natura ens fa patir”

Valèria Gaillard
BARCELONA

La muntanya, símbol de la natura salvatge i allunyada de la civilització, és l'element vertebrador de la novel·la de Paolo Cognetti (Milà, 1978) que ha venut més de 300.000 exemplars a Itàlia, 50.000 a França i Alemanya i 45.000 a Holanda. *Les vuit muntanyes* (Navona) narra la història d'una amistat: la de Pietro, un noi de ciutat, i Bruno, fill del lampista del poblet de la Vall d'Aosta on l'autor anava a estiu de petit.

Quin és l'origen d'aquest llibre, que està basat en records personals?

L'origen està en la muntanya, que s'ha convertit en un lloc fonamental en la meua vida, un lloc que pertanyia a la meua infància i on he tornat a viure-hi de gran. No va ser, doncs, la necessitat d'inventar una història o pensar sobre què podia escriure, sinó que la muntanya em provocava uns sentiments tan potents que necessitava escriure'ls. Algunes parts són coses que he sentit explicar, d'altres les he imaginat, però el ventall de relacions que aquest personatge estableix amb la muntanya sí que està inspirat en la meua vida.

En la novel·la, Paolo creix i s'educa a través de la muntanya. El pare i la mare la veuen d'una manera diferent. Com són aquests dos enfocaments?

D'un costat hi ha l'alpinisme, que al meu parer no és la millor manera d'anar a la muntanya, perquè hi ha tota una tensió en la conquesta, la competició, i són els temes que el pare transmet al nen. La mare, en canvi, té més a veure amb l'habitar, no amb l'escalar, sinó amb ésser en un lloc i conèixer-lo, i aquestes dues són les meves muntanyes de la infància. Encara ara vaig a caminar per arribar als cims, però no és el que més m'agrada.

Té més pes, doncs, la mare?
No només la relació amb la na-

L'escriptor italià Paolo Cognetti fa uns dies, a Barcelona ■ JOSEP LOSADA

tura, sinó també les persones. El personatge de Bruno, l'amic de Paolo, és un compendi de diverses persones que vaig conèixer. Sempre vaig somniar relacionar-me amb els muntanyencs. De fet, quan era petit tenia un amic imaginari com podria ser Bruno, un muntanyenc com a mi m'hauria agradat ser. De gran he fet amics muntanyencs; són gent molt especial.

Quina relació s'estableix entre Paolo i Bruno?

Bruno representa aquesta manera de fer dels muntanyencs avui extinta. He donat vida a un personatge que és el darrer testimoni, l'últim muntanyenc, i a dins hi ha dues o tres persones que conec bé. Entre els dos neix una amistat molt pura.

Com veu la vida de muntanya, en contraposició a la de ciutat?

No és tant una qüestió de ritme, perquè si vols viure lentament, a la ciutat es pot fer. És més un

coneixement profund que estableix la gent de muntanya amb el seu entorn: coneixen el bosc, les estacions, el temps atmosfèric, i hi ha una profunda comunió amb l'entorn que no existeix a la ciutat, que és un mer contenidor, útil, eficient, però no hi entrem en relació. I, a més, les persones saben fer moltes coses, mentre que la nostra societat està tan especialitzada que si es fa malbé l'aixeta has de cridar el lampista, mentre que a muntanya saps fer moltes coses que et serveixen. Tot és més natural i simple.

Però la imatge que en tenim és que és una vida dura i que per això la gent prefereix les comoditats de la ciutat.

La duresa no té tant a veure amb les feines sinó amb la solitud. És un món molt abandonat on els casos de depressió són freqüents i sovint s'arriba també a l'alcoholisme... La feina és gairebé una manera d'omplir el temps.

El llibre neix d'un estat de molta pau i ha absorbit la calma que sento quan soc a la meua cabana

Cal ser d'una manera especial, doncs, per viure a la muntanya?

Has de tenir una certa força i equilibri per afrontar la soledat i una jornada en què no veuràs ningú.

Què pensa dels neorurals?

És una moda molt teòrica, perquè quan realment vius a la muntanya veus que no hi ha ningú. Però sí que hi ha una ne-

cessitat d'una major relació amb la natura. La nostra hiper-tecnologització i dur una vida més artificial ens allunya de la natura i això ens fa patir, alguna cosa dins nostre es rebel·la. Tots necessitem estar a prop de l'aigua, l'aire, la terra, i qui no s'emociona quan veu un foc o l'aigua d'un torrent?

Actualment viu en una cabana a més de 2.000 m d'altitud.

Preveu viure-hi sempre?

He iniciat diversos projectes. Si durant molts anys només ha estat un lloc de retir, on anava per escriure i estar sol, després s'ha convertit en un centre de nous projectes:estic organitzant un cercle cultural, hem fet un festival, s'ha format una petita comunitat.

Què opina del film 'Captain Fantastic', de Matt Ross, que planteja aquesta vida en plena natura d'una família allunyada de la civilització?

És molt divertit, però no m'hi sento identificat perquè tinc un peu a la ciutat i un altre a la muntanya. He nascut i crescut a la ciutat, estimo la ciutat i no tinc cap somni primitivista; prefereixo trobar un equilibri entre les dues dimensions.

Com creu que marca la seva prosa el fet d'escriure des d'un lloc tan tranquil?

Queda clar que molt, perquè és un llibre que neix d'un estat de molta pau. Quan pujo m'acostumo a la soledat i de cop noto com l'escriptura absorbeix aquesta calma.

Ambienta la novel·la als anys vuitanta. Com ha canviat la Vall d'Aosta des d'aleshores?

Els muntanyencs que recordo de nen i que semblaven pertànyer a una altra època, que vivien a la muntanya amb total autosuficiència, ja no hi són. Ara només hi ha els urbanites que pugen però duen la mateixa vida que a ciutat, mengen el mateix..., i s'ha uniformat, però el paisatge ha canviat poquíssim. La muntanya és preserva sola perquè ningú no hi vol viure! ■